

Національний
транспортний
університет

КОРПОРАТИВНЕ ПРАВО

Рівень вищої освіти – *перший (бакалаврський)*

Дні занять, час занять, аудиторія: будуть доступні згідно розкладу за посиланням <http://www.ntu.edu.ua/studentam/rozklad/>

Кафедра Господарського та транспортного права

Лекції та семінарські заняття проводить
к.ю.н, доцент [Подолан Юлія Олександрівна](#)

Контактна
інформація

електронна пошта yulia29p@gmail.com
телефон: +380674226784

Адреса, номер
аудиторії

04211, Україна, м. Київ, пр-т Володимира Івасюка, 2, ауд.412

Час консультацій

для денної форми навчання не передбачено навчальним планом;
для заочної форми навчання в період заліково-екзаменаційної сесії
після проведення лекційних занять за розкладом

Анотація дисципліни

Навчальна дисципліна "Корпоративне право" є вибірковою компонентою циклу професійної та практичної підготовки для студентів 3-го курсу спеціальності Д Право (галузь знань Д Бізнес, адміністрування та право) освітнього рівня "бакалавр". Вона спрямована на формування у майбутніх здобувачів вищої освіти системних знань про правові засади регулювання корпоративних відносин в Україні. У межах курсу вивчаються правовий статус суб'єктів корпоративних відносин, механізми корпоративного управління, створення, функціонування та припинення господарських товариств, а також способи захисту корпоративних прав та інтересів. Особлива увага приділяється практичному застосуванню норм чинного законодавства, аналізу корпоративних конфліктів та ризиків, а також особливостям корпоративного регулювання в умовах європейської інтеграції та цифрової економіки.

У результаті вивчення дисципліни студенти опановують **загальні та фахові компетентності**, зокрема: здатність аналізувати та застосовувати норми корпоративного, цивільного, господарського та адміністративного права; уміння працювати з нормативно-правовими актами, установчими документами та локальними корпоративними актами; навички правового обґрунтування рішень у сфері корпоративного управління; здатність оцінювати правові наслідки корпоративних дій та забезпечувати захист прав і законних інтересів учасників корпоративних відносин.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Корпоративне право» є сукупність правових норм і механізмів, що регулюють корпоративні відносини в Україні, зокрема відносини між суб'єктами корпоративних відносин, державою та іншими учасниками у процесі створення, функціонування, реорганізації та припинення господарських товариств, управління корпоративними правами, а також захисту інтересів учасників корпоративних відносин.

Міждисциплінарні зв'язки: Дисципліна має тісний зв'язок із фундаментальними та професійно орієнтованими юридичними науками. Її зміст спирається на знання, отримані під час вивчення теорії держави і права, конституційного, цивільного, адміністративного та господарського права, а також сприяє подальшому опануванню дисциплін, пов'язаних із фінансовим, податковим, трудовим правом.

Програма навчальної дисципліни складається з таких модулів:

Модуль 1. Загальні засади корпоративного права

Тема 1. Загальна характеристика корпоративного права.

Поняття та ознаки корпоративного права. Корпоративне право як навчальна дисципліна. Мета та завдання корпоративного права як навчальної дисципліни. Суспільні відносини, що регулюються корпоративним правом. Методи корпоративного права. Функції та принципи корпоративного права. Суб'єкти корпоративних відносин: загальна характеристика. Тенденції розвитку корпоративного права в Україні.

Тема 2. Джерела корпоративного права.

Історико-правові аспекти становлення та розвитку національного законодавства щодо створення, функціонування та припинення господарських корпорацій. Загальна характеристика джерел корпоративного права. Поняття, ознаки та система корпоративного законодавства. Локальні корпоративні акти. Корпоративні звичаї. Проблеми вдосконалення корпоративного законодавства.

Тема 3. Державно-правове регулювання корпоративних відносин.

Державні органи, які регулюють корпоративні відносини. Державний контроль за корпоративною діяльністю. Кабінет Міністрів України, його повноваження та функції у сфері регулювання корпоративних відносин та управління корпоративними правами держави. Фонд державного майна України, його повноваження та функції у сфері регулювання корпоративних відносин та управління корпоративними правами держави. Національна комісія з цінних паперів і фондового ринку, її повноваження та функції у сфері регулювання корпоративних відносин та управління корпоративними правами держави.

Тема 4. Юридична відповідальність у сфері корпоративних відносин.

Відповідальність державних органів за порушення корпоративних норм. Нормативно-правові акти, які передбачають відповідальність державних органів за порушення корпоративних норм. Відповідальність посадових осіб державних органів за порушення корпоративних норм. Відповідальність посадових осіб органів управління і контролю суб'єктів корпоративних відносин за порушення корпоративних норм. Відповідальність акціонерів, учасників і працівників суб'єктів корпоративних відносин за порушення корпоративних норм.

Модуль 2. Правове регулювання діяльності окремих суб'єктів корпоративних відносин.

Тема 5. Види корпоративних підприємств в Україні

Поняття та ознаки господарських товариств. Повне товариство. Командитне товариство. Товариство з обмеженою відповідальністю. Товариство з додатковою відповідальністю. Виробничі кооперативи. Інші види кооперативних підприємств. Організаційно-правові форми діяльності транснаціональних корпорацій на території України.

Тема 6. Створення корпоративних підприємств.

Поняття та зміст права на створення корпоративних підприємств. Суб'єкти права на створення корпоративного підприємства. Реалізація права на створення корпоративного підприємства та його обмеження. Установчі документи корпоративного підприємства. Стадії створення корпоративних підприємств.

Створення відокремлених підрозділів корпоративних підприємств. Створення фіктивних корпоративних підприємств.

Тема 7. Корпоративні права та обов'язки.

Поняття, підстави набуття і класифікація корпоративних прав. Корпоративні права з управління корпоративним підприємством. Корпоративні права з отримання прибутку і майна корпоративного підприємства. Корпоративні права з розпоряджання акціями, частками, паями. Особливості реалізації корпоративних прав держави. Корпоративні обов'язки

Тема 8. Корпоративне управління.

Поняття та принципи корпоративного управління. Правовий статус посадових осіб корпоративного підприємства. Вищі органи управління корпоративного підприємства. Виконавчі органи управління корпоративного підприємства. Наглядова (спостережна) рада. Ревізійна комісія. Корпоративний секретар. Інші органи корпоративних підприємств.

Тема 9. Загальні збори акціонерного товариства.

Компетенція загальних зборів акціонерного товариства. Скликання загальних зборів акціонерного товариства.

Формування порядку денного зборів акціонерного товариства. Повідомлення акціонерів про загальні збори акціонерного товариства. Право на участь у загальних зборах акціонерного товариства. Реєстрація акціонерів (їх представників) для участі у загальних зборах акціонерного товариства. Порядок проведення загальних зборів акціонерного товариства. Прийняття рішень загальних зборів акціонерного товариства. Оформлення рішень загальних зборів акціонерного товариства.

Тема 10. Майнові відносини у корпоративних підприємствах.

Поняття та функції статутного капіталу корпоративних підприємств. Розмір статутного капіталу корпоративних підприємств. Вклади до статутного капіталу корпоративного підприємства. Формування статутного капіталу корпоративного підприємства. Збільшення статутного капіталу корпоративного підприємства. Зменшення статутного капіталу корпоративного підприємства.

Тема 11. Припинення корпоративних правовідносин.

Підстави припинення корпоративних правовідносин. Вихід учасників (членів) з корпоративного підприємства. Виключення учасників (членів) з корпоративного підприємства. Розрахунки з учасниками (членами), які вийшли або були виключені зі складу корпоративного підприємства. Відчуження частки у статутному (складеному) капіталі. Відчуження акцій. Звернення стягнення на частку (пай) учасника (члена).

Тема 12. Припинення корпоративних підприємств.

Загальні положення про припинення корпоративних підприємств. Реорганізація корпоративних підприємств. Ліквідація корпоративних підприємств.

Методи контролю:

Контроль знань покликаний організувати студента до систематичного опрацювання пройденого матеріалу.

Перевірка глибини засвоєння знань, рівня сформованості навичок та умінь студентів відбувається у формі *поточного, проміжного та підсумкового видів контролю*.

Поточний контроль має навчальний характер, здійснюється на кожному практичному занятті в межах відповідної теми заняття шляхом:

- вибіркового усного опитування студентів в аудиторії по питаннях теми, в т.ч. заданих для самостійного вивчення;
- дискусійного обговорення питань, що становлять зміст теми;
- обговорення проблемних питань;
- виконання письмових самостійних робіт, тестових завдань;
- активної участі студента в розгляді питань в аудиторії (внесення уточнень, доповнень, зауважень до відповідей тощо).

Проміжний контроль передбачає: перевірку рівня засвоєння студентами теоретичного і практичного матеріалу модулів у формі виконання модульних контрольних робіт і складання заліку наприкінці другого семестру.

Підсумковий контроль проводиться в другому семестрі у формі заліку після закінчення вивчення навчальної дисципліни.

Джерела для вивчення дисципліни –

1. Ресурси [бібліотеки НТУ](#).
2. Віртуальне середовище навчання (Google classroom).

Оцінювання

Підсумкова оцінка вивчення дисципліни розраховується з використанням таких категорій

Контроль протягом семестру												Підсумковий контроль (екзамен)	Сума балів	
Модуль 1						Модуль 2								Модуль 3 (ІЗ)
ТЕМА 1	ТЕМА 2	ТЕМА 3	ТЕМА 4	ТЕМА 5	ТЕМА 6	ТЕМА 7	ТЕМА 8	ТЕМА 9	ТЕМА 10	ТЕМА 11	ТЕМА 12			
Для денної форми здобуття вищої освіти: - активність під час навчальних занять (відповідь під час усного опитування, дискусійного обговорення теми заняття, проблемних питань тощо за підсумком вивчення всіх тем в межах одного модуля, з урахуванням опрацювання питань тем, які виносяться на самостійну роботу) – <u>до – 15</u>; - поточні контрольні роботи (перевірка засвоєння теоретичного матеріалу в межах одного модуля) – <u>до 5</u>; - модульна контрольна робота № 1 – <u>до – 10</u>; - модульна контрольна робота № 2 – <u>до – 10</u>.												Не передбачено освітньою програмою та навчальним планом	40	100
Для заочної форми здобуття вищої освіти: - активність під час навчальних занять (відповідь під час усного опитування, дискусійного обговорення теми заняття, проблемних питань тощо за підсумком вивчення всіх тем в межах дисципліни з урахуванням опрацювання питань тем, які виносяться на самостійну роботу) – <u>до – 20</u>;												20		

Критерії оцінювання: Додаток 1 до Положення про організацію освітнього процесу у Національному транспортному університеті

http://vstup.ntu.edu.ua/pro_orhanizatsiyu_osvitnoho_protsestu.pdf

Політика несвоєчасного проходження контрольних заходів.

Поточний та підсумковий контроль проводиться згідно з графіком освітнього процесу та встановленими Науково-методичною радою НТУ графіками. У випадку неявки здобувача вищої освіти на підсумковий контроль з поважних причин можливе індивідуальне проведення контролю в узгоджений з викладачем термін за наявності дозволу деканату факультету / директорату інституту. Повторне складання екзамену у випадку отримання незадовільної оцінки допускається не більше двох разів: один раз – викладачу, другий – комісії, яка створюється деканом факультету /

директором інституту.

При поданні індивідуального завдання пізніше встановленого терміну без поважної причини оцінка буде знижена на 10 %. Технічні проблеми (поломка обладнання, проблеми з друком) не є поважною причиною для несвоєчасного подання індивідуального завдання.

Політика перескладання. Упродовж тижня після оголошення результатів поточного контролю здобувач освіти може звернутися до оцінювача за роз'ясненням і/або з незгодою щодо отриманої оцінки. У випадку незгоди з рішенням оцінювача щодо результатів підсумкового контролю здобувач освіти може звернутися до оцінювача з незгодою щодо отриманої оцінки у день її оголошення. Повторне проходження підсумкового контролю з метою підвищення позитивної оцінки не допускається.

Політика відвідування та / або активності. Відвідування навчальних занять є обов'язковим для здобувача освіти. Невиконання здобувачем освіти завдань, що визначені індивідуальним навчальним планом практичних/семінарських/лабораторних занять, через відсутність на заняттях є підставою для прийняття рішення про недопущення до підсумкового контролю. За рішенням декана факультету / директора інституту передбачається надання можливості виконати пропущені завдання за індивідуальним графіком (але не пізніше, ніж до завершення підсумкового контролю).

Академічна доброчесність: http://vstup.ntu.edu.ua/polozhennyantu_dobroch.pdf

Порушеннями академічної доброчесності є:

- академічний плагіат;
- фальсифікація;
- списування;
- обман;
- неправомірна вигода;
- хабарництво.

При проходженні контролю (поточного або підсумкового) особа, яка проходить контроль, не має права використовувати будь-яку зовнішню (сторонню) допомогу. Якщо оцінювач підозрює особу, що проходить контроль, у використанні недозволених допоміжних засобів, він має право запропонувати їй вчинити дії, які б спростували підозру. У разі відмови від вчинення дій зі спростування підозри, списування, використання недозволених допоміжних засобів чи зовнішньої допомоги (обману) результат оцінюється як «незадовільно».

Поведінка в аудиторії. Ноутбуки та портативні пристрої можна використовувати ВИКЛЮЧНО з навчальною метою за вказівкою викладача. Неправомірне використання ноутбуків чи портативних пристроїв вважатиметься порушенням дисципліни, викладач має право ініціювати дії з унеможливлення їх використання.

В аудиторії забороняється вживання їжі, напоїв (за винятком води). Здобувачі вищої освіти та викладачі повинні дотримуватися етичних норм поведінки.

Здобувачам вищої освіти з обмеженими можливостями або особливими потребами слід до початку семестру звернутися до деканату факультету / директорату інституту та обговорити питання організації навчання.

При виникненні у здобувача вищої освіти проблем зі здоров'ям, які можуть заважати навчанню, слід звернутися до медичного закладу та повідомити про це деканат факультету / відповідний підрозділ інституту.

Скарги, пропозиції, зауваження та повідомлення про наявність конфліктних ситуацій в рамках

освітніх програм здобувачі можуть надсилати на електронну адресу general@ntu.edu.ua або скористатися скринькою довіри, яка розміщена при вході в університет.

Електронна скринька для звернень до психологічної служби: philosophy@ntu.edu.ua

Рекомендована література:

1. Апаров А. М. Термінологічний словник з господарського права України: (тлумачення юрид. термінів з госп. права України, що вживаються в чин. нормат.прав. актах: станом на 20 черв. 2014 р.) / А. М. Апаров; Київ. держ. акад. вод. трансп. ім. гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного. – Київ: Істина, 2015. – 1069 с.
2. Господарське право України: Навчальний посібник / А.М. Апаров, О.М. Онищенко. – Т. 1. Загальна частина. – К.: КДАВТ ім. гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного. – К.: Істина, 2016. – 452 с.
3. Бровченко Т. І. Установчі документи юридичних осіб за законодавством України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Т. І. Бровченко. – Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, Х., 2015. – 230 с.
4. Господарське право України: підручник : у 2 ч. / Андрєєва О.Б. та ін. Харків: Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2014. Ч. 1. 340 с.
5. Господарське право (Загальна частина): підручник. За заг. ред.. В.С.Щербини, В.В. Резнікової. Київ: Видавництво Ліра-К. 2021. -448с.
6. Господарське право України: Навчальний посібник для підготовки до іспитів/ 2-ге вид.перероблене та доповнене/ - К.: «Центр учбової літератури», 2021. – 216с.
7. Губарєв С. В., Заїка Ю. О., Лов'як О. О., Тімуш І. С. Цивільне право України: схеми та роз'яснення: Навч. посібник – К.: ФОП Кандиба Т. П. - 2018. - 302 с.
8. Кологойда О. В. Господарсько-правове регулювання фондових відносин в Україні: монографія. – К.: Видавництво Ліра-К, 2015. – 704 с.
9. Корпоративне право України: Навчальний посібник/ Січевлюк В.А. – К.: УІРФР, 2019, - 462с.
10. Корпоративне право: навчальний посібник/ О.В. Гарагонич, С.М.Грудницька, Л.М.Дорошенко (та ін.), за заг.ред. О.В.Гарагонича, С.М.Грудницької, Л.М.Дорошенко. – 2-е вид., випр. і доп. – К.: Видавничий дім «АртЕк», 2018. – 400с.
11. Підприємство, торгівля та біржова діяльність: підручник/ за заг.ред д.ю.н., проф..І.М.Сотник, д.е.н., проф. Л.М.Таранюка. Суми:ВТД «Університетська книга», 2021.572с.
12. Тихончук Р.Г. Комерційні банки як форма акціонерного товариства / Р.Г. Тихончук // Сучасні технології управління підприємством та можливості використання інформаційних систем, проблеми, перспективи: матеріали Десятої Міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 29–30 квіт. 2015 р.) / Одеськ. нац. універ. – Одеса: ОНУ, 2015. – С. 102–104.

Інформаційні інтернет-ресурси

1. Верховна Рада України – <http://www.rada.gov.ua>; <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>
2. Президент України – <http://www.president.gov.ua>
3. Кабінет Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua>
4. Конституційний суд України – <http://www.ccu.gov.ua>
5. Верховний суд України – <http://www.scourt.gov.ua>
6. Вищий адміністративний суд України - <http://www.vasu.gov.ua>
7. Єдиний державний реєстр судових рішень <https://reyestr.court.gov.ua/>
8. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини – <http://www.ombudsman.kiev.ua>
9. Рада Європи – <http://www.coe.int>